

Årsrapport

Ansvarsfull kapitalförvaltning 2023

En orolig omvärld påverkar inte vår inställning till hållbarhet

2023 var ett år där oron och den geopolitiska instabiliteten ökade i världen. Trots denna utveckling har världens börser hämtat sig under året. Centralbanker har agerat mot inflationen som under hösten började vika nedåt. Samtidigt pågår en klimatkris och 2023 blev det varmaste året som någonsin uppmäts. Året avslutades i en försiktig positiv anda när världens länder för första gången enades om en övergång bort från fossila bränslen.

KPA Pension har arbetat längre än de flesta med ansvarsfull kapitalförvaltning för att se till att de tillgångar vi äger tar ansvar för klimat, miljö, mänskliga rättigheter och antikorrupktion. Hur vi agerar som ägare är det som gör störst skillnad. Ett exempel är Nettonollalliansen, där KPA Pension tillsammans med en lång rad investerare har antagit målet att tillgångsportföljerna ska ha nettonollutsläpp till år 2050. För att säkerställa att arbetet med att förvalta våra kunders pensionspengar går i rätt riktning har vi dessutom formulerat delmål till år 2025.

Ett av delmålen är att arbeta för att bolagen med störst utsläpp ska anta vetenskapligt förankrade klimatmål, Science Based Targets (SBT:s). De dialoger vi hittills genomfört visar att det finns en bred omställningsvilja bland dessa företag såväl i Sverige som internationellt och allt fler bolag antar klimatmål enligt SBT.

Ytterligare ett delmål inom ramen för Nettonollalliansen är att vi ska främja tillgången på gröna investeringar. Därför har jag under året träffat kommuner och regioner i hela landet. För att hantera klimatförändringarna och andra tuffa utmaningar krävs omfattande investeringar. Här ser jag stora möjligheter där våra kunders pensionspengar kan bidra till hållbara projekt, till exempel genom gröna obligationer. På så sätt stöttar vi den gröna omställningen samtidigt som vi säkerställer bra och trygga pensioner till våra kunder.

En ansvarsfull kapitalförvaltning handlar om att vi är aktiva ägare med stort engagemang i de tillgångar vi äger. Vi närvarar på alla svenska bolagsstämmor vi har ägande i och deltar dessutom i ett antal valberedningar. Vid årets stämmor valde vi mänskliga rättigheter som tema. Ett ständigt aktuellt område där bolagen står inför olika utmaningar. Frågorna vi ställde handlade om allt från jämställdhet till korrupktion.

Oavsett vilken riktning vår omvärld tar under 2024 står vi stadigt i visionen att våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld. Det gör vårt jobb med ansvarsfulla investeringar tydligt och självklart, både idag och i morgon.

Camilla Larsson, vd KPA Pension

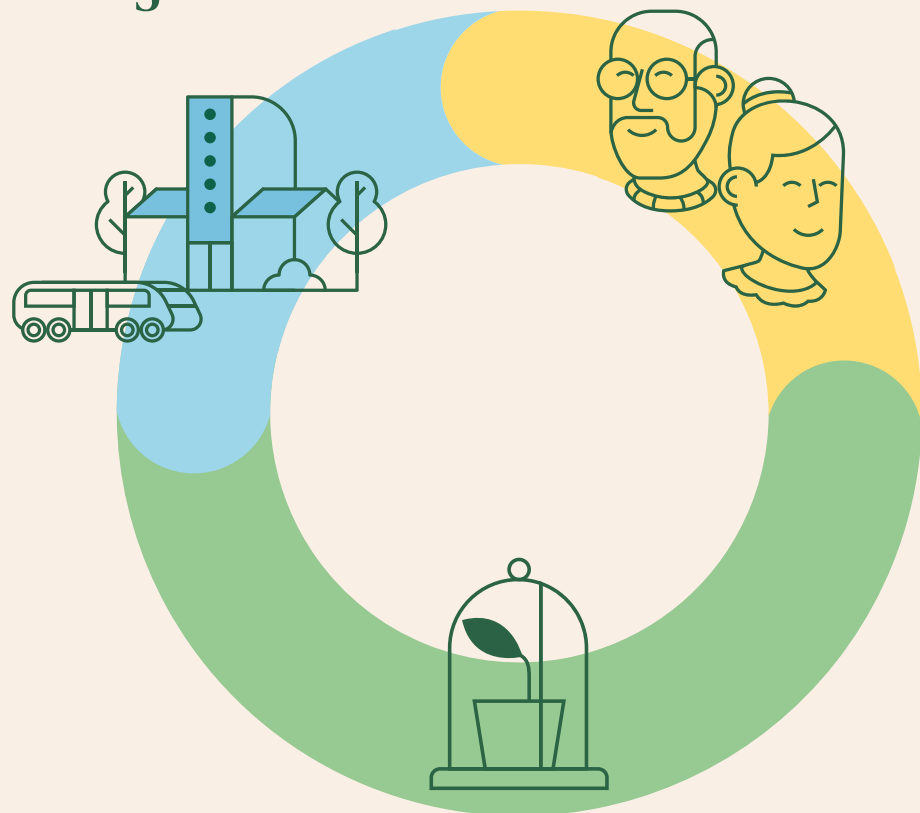
Ansvarsfull kapitalförvaltning

Vår hållbarhetsorganisation

Som en del av Folksamgruppen delar KPA Pension många gemensamma funktioner, till exempel kapitalförvaltning och hållbarhet. Fördelarna är många. Förutom att vi jobbar mer effektivt blir vårt påverkansarbete kring klimat och miljö, mänskliga rättigheter och antikorrupcion starkare.

**Kommuner
och regioner**

Pensionssparna

Ansvarsfull kapitalförvaltning

Vägen till trygga och
hållbara pensioner

Förvaltning

Vårt arbete med ansvarsfull kapitalförvaltning utgår från tre hörnstenar:

Ansvarsfull riskstyrning

Balans mellan trygghet och möjlighet till avkastning genom:

- Aktsamhetsprincipen
- Aktiv allokering

Ansvarsfulla placeringar

Välja in och välja bort, t ex:

- Uteslutande och påverkande placeringskriterier
- Screening och betygsättning

Ansvarsfullt ägende

Vi arbetar för en hållbar utveckling i våra innehav, t ex genom:

- Påverkansdialoger och samarbeten
- Röstning och aktivt deltagande vid bolagsstämmor
- Valberedningar och grupptalan

KPA Pension och ansvarsfull kapitalförvaltning

Vid utgången av 2023 förvaltade KPA Pension 296 miljarder kronor. Det är mycket pengar, och med detta följer både ett stort ansvar och en möjlighet att via våra investeringar försöka styra världen i en mer hållbar riktning.

Vårt mål är att erbjuda en konkurrenskraftig avkastning samtidigt som vi ska vara en ledande aktör inom ansvarsfull kapitalförvaltning. För att lyckas med detta arbetar vi alltid utifrån följande tre huvudprinciper:

1. Ansvarsfull riskstyrning, vilket innebär att vi försöker hitta en bra balans mellan trygghet och möjlighet till avkastning.
2. Ansvarsfulla placeringar, vilket innebär hur och var vi faktiskt investerar, och vad vi inte investerar i. Hållbarhet genomsyrar alla våra investeringsbeslut och vi gör även riktade investeringar i exempelvis gröna och sociala obligationer.
3. Ansvarsfullt ägande, vilket innebär hur vi arbetar med hållbarhetsfrågor och ägarstyrning i de tillgångar vi äger.

Att integrerat arbeta med dessa perspektiv och förvalta kapitalet med samma omsorg som om det vore vårt eget är vad vi kallar för ansvarsfull kapitalförvaltning. Inget perspektiv ska systematiskt hållas före det andra. Istället ska de ständigt vägas mot varandra och balanseras på bästa möjliga sätt. Ansvarsfull kapitalförvaltning omfattar alla tillgångsslag som vi investerar i och ska bidra till att förverkliga vår vision att våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld.

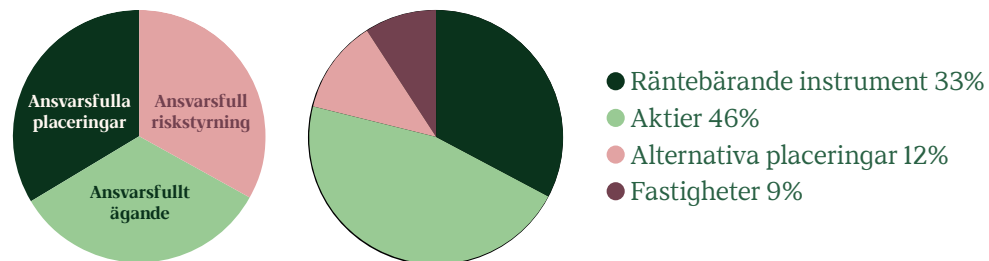
Kunder

KPA Pensions kunder består av kommuner, regioner och kommunala bolag och deras anställda.

Sparande

Den största delen av det förvaltade kapitalet kommer från kollektivavtalad tjänstepension. Men vi förvaltar också premiebetalningar från övrig livförsäkring.

Förvaltning

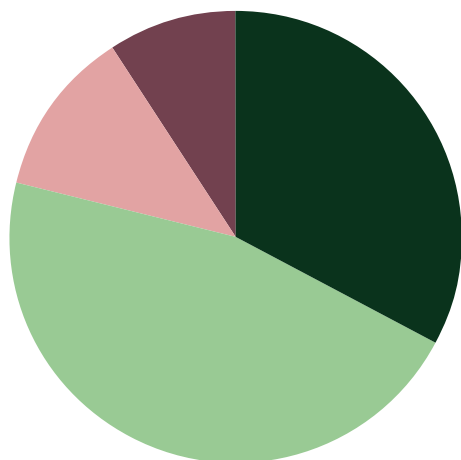

Avkastning

Vinsten går tillbaka till kunderna i form av återbäring, avgiftssänkningar eller bättre service, tjänster och erbjudanden.

Kapitalförvaltningen i siffror

Förvaltad kapital per tillgångslag

- Räntebärande instrument 33%
- Aktier 46%
- Alternativa placeringar 12%
- Fastigheter 9%

-40%

Så mycket har utsläppen från våra aktier, företagsobligationer och fastigheter minskat sedan 2019. KPA Pensions delmål är att utsläppen från våra aktier, företagsobligationer och fastigheter ska minska med 29 procent till år 2025.

50%

Så många av våra portföljers största utsläppare ska vid 2025 ha antagit vetenskapligt förankrade klimatmål, enligt KPA Pensions nya klimatmål som antogs 2021. Målet uppnåddes under 2023.

2023

296 Totalt förvaltad kapital, mdr SEK

142 Antal påverkansdialoger med innehav

4,0 Aktieportföljens koldioxidintensitet viktat medeltal, CO₂e/Mkr

2022

253 Totalt förvaltad kapital, mdr SEK

136 Antal påverkansdialoger med innehav

5,1 Aktieportföljens koldioxidintensitet viktat medeltal, CO₂e/Mkr

2050

Året då våra placeringsportföljer ska nå nettonollutsläpp av växthusgaser.

Påverkande och uteslutande kriterier styr vårt arbete

KPA Pension har sedan 1998 ett antal placeringskriterier som styr vår kapitalförvaltning och alla tillgångar som vi investerar i. Dessa placeringskriterier är uppdelade i två ben: Uteslutande och påverkande kriterier.

Våra uteslutande kriterier kan delas upp i tre delar:

Verksamhetsbaserade kriterier,

det vill säga tobak, alkohol, kommersiellt spel och pornografi, verksamheter står i strid med brett förankrade värderingar hos våra kundgrupper.

Normbaserade kriterier,

det vill säga vapen och sådant som bryter mot internationella normer och konventioner.

Riskbaserade kriterier,

exempelvis utesluter vi bolag där mer än 30 procent av omsättningen kommer från kolbrytning och kolförbränning.

Utöver våra uteslutande kriterier arbetar vi även med påverkande kriterier – som styr vårt arbete med att påverka de bolag vi investerar i. Vår inställning är i första hand inte att välja bort investeringar, utan att försöka påverka så många som möjligt att bli bättre på att ta ansvar för klimat och miljö, mänskliga rättigheter och mot korruption. Våra påverkande kriterier grundar sig bland annat på FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag.

Det är med våra påverkande kriterier tillsammans med ägarpolicyn som grund, som vi utövar vårt ägarinflytande inom ramen för ansvarsfulla investeringar. Vi kallar det för ansvarsfullt ägande.

Vi utesluter:	Toleransnivåer i % av omsättningen
Vapen	<5%
Tobak	<5%
Alkohol	<5%
Kommersiellt spel	<5%
Pornografi	0%
Icke-medicinsk cannabis	<5%
Utvinning av kol	<5%
Kolanvändning i energibolag	<30%
Oljesand	<10%

Ansvarsfullt ägande:

Proaktivt påverkansarbete med fokus på noterade innehav

Vi är övertygade om att välskötta bolag, som integrerar hållbarhet i sin affärsmodell över tid överträffar bolag med svag bolagsstyrning och utan fokus på hållbarhetsfrågor. Därför är det också naturligt för oss att lägga stor vikt vid att diskutera klimat och miljö, mänskliga rättigheter, anti-korruption och andra hållbarhetsfrågor med våra noterade innehav och andra tillgångar som vi investerar i.

Den koncerngemensamma avdelningen Ansvarsfullt ägande hanterar vårt påverkansarbete. Arbetet bedrivs primärt i följande kanaler:

- **Bolagsstämmor:** Bolagsstämman är ett aktiebolags högsta beslutade organ, och har en överordnad ställning i förhållande till bolagets styrelse och vd. Det är därmed där vi som ägare direkt kan påverka ett bolag genom att göra vår röst hörd. Vår ambition är att delta fysiskt vid alla bolagsstämmor i svenska innehav, och att rösta på alla utländska stämmor via en extern leverantör. Vi lägger även egna förslag till bolagsstämmorna, och ställer sedan 2009 alltid en hållbarhetsrelaterad fråga till bolagens vd och/eller styrelse vid de svenska bolagsstämmorna.

- **Direkt kontakt:** Vi för regelbundna dialoger med företrädare för de bolag vi har investerat i, ofta bolagsledningar och styrelsemedlemmar, för att diskutera hållbarhetsarbete. Genom att tydliggöra vilka förväntningar vi som ägare har är vår förhoppning att våra portföljbolag ska förstå vilka hållbarhetsrelaterade risker och möjligheter de står inför.
- **Samverkan:** Genom att samarbeta med intresseorganisationer och andra investerare har vi större möjlighet att göra skillnad. Här påverkar vi exempelvis via samarbeten kring aktieägarförslag på stämmor och vid direkt kontakt med bolag i specifika frågor eller projekt. Våra direkta kontakter och samverkansaktiviteter kan i sin tur delas in i tre olika typer av påverkansdialoger.
- **Löpande dialoger:** Löpande dialoger med portföljbolag utan bestämd tidsram. Löpande dialog är en proaktiv strategi med fokus på långsiktiga, finansiellt väsentliga hållbarhetsfaktorer som kan påverka företagets förmåga att skapa värde. Målet är att företagen ska öka sin beredskap inom potentiella hållbarhetsrisker och se möjligheterna i att satsa ytterligare på hållbarhetsområdet.
- **Tematiska dialoger:** Dialog rörande en avgränsad fråga eller bransch, exempelvis klimatarbete i stål- och cementbranschen eller antibiotikaresistens inom veterinärmedicin. Dessa dialoger har en tydlig tidsram om vanligtvis två eller tre år och omfattar ofta fler portföljbolag än ett.
- **Incidentstyrd dialog:** Fokuserar på företag som allvarligt och strukturellt bryter mot internationella konventioner. En dialog avslutas först så snart en tydlig förbättring har setts från det aktuella bolaget. Om utfallet av dialogen är negativt kan exkludering av innehavet bli aktuellt.

Företag och branscher skiljer sig åt i sina affärsmetoder och hur de hanterar olika utmaningar, vilket innebär att fokus för vårt påverkansarbete skiljer sig mellan olika investeringar.

Tillsammans kan vi göra skillnad

KPA Pension har under flera decennier samarbetat med andra investerare och intresseorganisationer i en rad olika hållbarhetsfrågor. Genom att göra det har vi större möjlighet att göra skillnad, i synnerhet i bolag där vi har ett mindre ägande. KPA Pension är tillsammans med Folksam aktiva i en rad internationella investerarnätverk och initiativ, exempelvis:

- **Carbon Disclosure Project (CDP):** CDP samlar över 650 institutionella investerare världen över i syfte att påverka företag att ta ett större ansvar i klimatomställningen.
- **Climate Action 100+:** Globalt investerarinitiativ som syftar till att försöka påverka världens största utsläppare av växthusgaser att vidta nödvändiga åtgärder i klimatomställningen.
- **Global Compact:** KPA Pension är sedan 2002 anslutet till FN:s Global Compact.
- **FAIRR Investor Action on AMR:** Initiativ kopplat till antibiotikaresistens inom veterinärmedicin.
- **Finance for Biodiversity Pledge:** Globalt investerarinitiativ som verkar för att globala ledare och bolag ska åta sig att skydda och återställa biologisk mångfald.
- **Global Network Initiative:** Initiativ som arbetar för mänskliga rättigheter, exempelvis yttrandefrihet och integritet, på Internet och inom telekommunikation.
- **Green Bond Principles:** KPA Pension har skrivit under GBP och arbetar för bättre rapportering kring gröna obligationer.
- **Hållbart värdeskapande:** Samarbete mellan Sveriges största institutionella investerare.
- **Institutionella ägares förening:** Samarbete mellan Sveriges största institutionella investerare. Bildat 2003.
- **Investors Integrity Forum:** Tillsammans med Folksam är KPA Pension en av sex svenska investerare som tillsammans med Transparency International bildat Investors Integrity Forum (IIF), ett samarbete för att förebygga alla former av korruption.
- **Montreal Carbon Pledge:** KPA Pension har skrivit under Montreal Carbon Pledge och rapporterar årligen CO₂-avtryck för portföljerna i hållbarhetsredovisningen.
- **Net Zero Asset Owner Alliance** – Investerarallians med nettonollmål till år 2050.
- **Nordic Engagement Cooperation:** Samarbete med finska Ilmarinen och danska PFA där vi sedan 2009 tillsammans koordinerar hållbarhets- och bolagsstyrningsaktiviteter riktade mot noterade innehav.
- **Swedish Investors for Sustainable Development, SISD:** Samarbete mellan SIDA och svenska pensionsförvaltare i syfte att uppnå hållbar utveckling.
- **Swesif:** Oberoende nätverk för organisationer som arbetar för eller med hållbara investeringar i Sverige.
- **Task Force on Climate-related Financial Disclosures:** KPA Pension åtog sig 2017 att följa TCFD:s rekommendationer.
- **UN PRI:** KPA Pension och Folksam var som enda svenska investerare med och skrev FN:s principer för ansvarsfulla investeringar år 2005. Sedan dess har vi årligen efterföljt principerna.

Vår ambition är att vara ledande inom ansvarsfull kapitalförvaltning

Emilie Westholm är chef för Ansvarsfullt ägande sedan 2017. Vi har pratat med henne om året som har gått samt vilka planer som finns för 2024.

Vilka slutsatser drar du från 2023?

Vi har gjort framsteg inom flera olika områden under 2023, bland annat genom olika påverkansprojekt kopplat till mänskliga rättigheter. Storleken på vårt förvaltade kapital har inneburit att vi har blivit mer aktiva i valberedningar och i övrigt har vi fortsatt att vara aktiva vid svenska bolagsstämmor.

Bolagsstämman är en viktig mötesplats för ägare, därför tycker jag att det är viktigt att svenska bolag fortsätter att samla ägarna fysiskt även om lagen numera tillåter stämmor som endast sker digitalt. I övrigt finns motståndet kring hållbarhetsarbete på finansmarknaden kvar, inte minst i USA. KPA Pension är övertygade om att ett välgenomtänkt hållbarhetsarbete är bra för våra kunders pensioner och sparande, och därför blir det för mig extra viktigt att fortsätta det här arbetet med full kraft, även utanför Sveriges gränser.

Är det något särskilt du vill lyfta fram från året?

Det finns stora utmaningar kring bland annat korruption och arbetsvillkor i bygg- och fastighetsbranschen. Att människor går till jobbet en morgon och aldrig kommer hem igen händer alldeles för ofta i den sektorn och bakgrunden är ett flertal strukturella problem liksom ren kriminalitet.

En annan fråga som har varit viktig för oss under året är frågan om facklig organisering i de bolag vi äger.

Under 2023 blev frågan aktuell med fallet Tesla. Vi fortsätter självklart att försöka påverka våra innehav i en positiv riktning.

Avslutningsvis: vad har ni för planer till 2024?

Vi har som vanligt mycket på gång. Under de senaste åren har vi lagt mycket resurser på EU:s Sustainable Finance-initiativ, vilket vi även kommer att fortsätta göra under 2024. I övrigt vill jag lyfta fram att det är fortsatt viktigt för oss att arbeta med alla former av hållbarhetsfrågor. Under de senaste åren har klimatfrågan fått stort utrymme, men det är minst lika viktigt att arbeta med mänskliga rättigheter och mot alla former av korruption. Just det senare är ett område vi planerar att fokusera extra mycket på under 2024.

Net Zero Asset Owner Alliance – vårt mest omfattande samarbetsprojekt hittills

KPA Pension är som en del av Folksamgruppen en av initiativtagarna till UN convened Net Zero Asset Owner Alliance som lanserades under klimatmötet i New York 2019. Alliansen innebär att vi – tillsammans med några av världens största pensions- och försäkringsbolag – har åtagit oss att våra placeringsportföljer ska visa nettonollutsläpp av växthusgaser till år 2050.

Investeraralliansen bestod vid slutet av 2023 av 87 organisationer med ett totalt förvaltad kapital om 100 000 miljarder kronor. Fokus inom alliansen handlar om att åstadkomma en verklig klimatomställning i världsekonomin, och att använda den förändringskraft som finns när många ägare går samman med en gemensam och tydlig målsättning.

Arbetet inom alliansen innefattar bland annat att medlemmarna enas om nya målsättningar och metoder för mätning av arbetet mot nettonoll utsläpp av växthusgaser. Vidare driver medlemmarna tillsammans påverkansdialoger med portföljbolag i syfte att få fler att ställa om och ta ett större ansvar i klimatfrågan.

Arbete mot klimatdelmålen 2025

I början av 2021 antog KPA Pensions kapitalförvaltning nya klimatdelmål till 2025, ett arbete som skedde inom ramen för vårt åtagande i Net Zero Asset Owner Alliance.

Målen innefattar bland annat att utsläppen från våra aktier, företagsobligationer och fastigheter ska minska med 29 procent fram till 2025 (basår 2019), samtidigt som vi ska arbeta för att våra aktieportföljers största utsläppare ska anta vetenskapligt förankrade klimatmål (Science Based Targets, SBTs). Vidare antogs mål för att främja utbudet av gröna investeringar på finansmarknaden.

Under 2023 tog KPA Pension stora kliv mot dessa delmål, vilket vi berättar mer om här nedan.

Påverkan: Fortsatta dialoger med portföljernas största utsläppare

Vi har delat in aktieportföljernas största utsläppare i fyra olika kategorier utifrån var de idag befinner sig i klimatomställningen. Ambitionen är att föra dialoger med bolagen, och successivt få dem att röra sig upp för påverkanstrappan (se nästa sida) under de kommande åren fram till 2025.

Vi har träffat flera bolag på vår lista över storutsläppare. Glädjande nog har bolagen gjort stora framsteg sedan delmålen sattes: vid senaste mätningen 2023 hade fler än hälften av bolagen antagit vetenskapligt förankrade klimatmål.

Det finns en bred omställningsvilja bland dessa bolag, inte bara i Sverige men också bland många av de utländska bolag som vi har pratat med. Vi planerar att fortsätta dessa påverkansdialoger under 2024.

Utsläppsreduktion

KPA Pensions andra delmål till 2025 är att våra investeringar i aktier, företagsobligationer och fastigheter sammanlagd ska nå en utsläppsreduktion om 29 % jämfört med basåret 2019. På kort sikt varierar denna siffra både med valutakurser och börsens utveckling, på lång sikt är det emellertid faktisk utsläppsreduktion som bidrar till kurvans lutning.

Vid utgången av 2023 visade KPA Pensions aktieportfölj en utsläppsminskning om cirka 40 procent.

Främja utbudet av hållbara investeringar på finansmarknaden

Kommuner spelar en viktig roll i omställningen till ett hållbart samhälle, därför är de en viktig part för att fler hållbarhetsprojekt blir verklighet.

Det är glädjande att se en så stor omställningsvilja bland dessa företag.

Alexandra Frenander, bolagsanalytiker Ansvarsfull ägande, kommenterar påverkansarbetet inom ramen för Net Zero Asset Owner Alliance.

Ett av KPA Pensions delmål till 2025 är att ha minst fem dialogmöten per år med svenska kommuner, i syfte att diskutera hållbarhetsstrategier och på sikt få fler kommuner att genomföra investeringar som är i linje med deras klimat- och hållbarhetsmål.

Under 2023 har KPA Pension genomfört dialogmöten med Järfälla, Strängnäs, Skellefteå, Umeå, Trelleborg, Helsingborg och Nacka. Dialogerna har handlat om hur klimat- och hållbarhetsmål har satts och hur arbetet är strukturerat för att nå dem. De har också handlat om hur kommuner kan verka för att värna biologisk mångfald och hur förberedd kommunen är för klimatförändringar.

KPA Pensions påverkansarbete bedrivs av den koncerngemensamma avdelningen Ansvarsfullt ägande. Mål och uppföljning avser därmed Folksamgruppens samtliga portföljer.

Hållbarhets- och påverkansarbete i tillgångsslagen 2023

KPA Pension har en lång tradition av att engagera sig för det som är viktigt för kunderna. Det avspeglar sig i vårt arbete med ansvarsfullt ägande. Här redovisar vi ett urval av våra investeringar och vårt påverkansarbete i respektive tillgångsslag under 2023.

Ränteplaceringar

Räntebärande instrument utgör basen i KPA Pensions placeringsportfölj och omfattas av våra placeringskriterier, precis som alla andra tillgångsslag. Vi söker aktivt efter hållbara ränteplaceringar och investerar endast i ett fåtal länder i syfte att reducera såväl finansiella som hållbarhetsrelaterade risker.

Vi har sedan 2016 fokuserat på tematiska investeringar i gröna obligationer, där kapitalet öronmärks åt miljörelaterade projekt, samt i obligationer utgivna av överstatliga organisationer, exempelvis Världsbanken.

Betydande investeringar under 2023

I juni 2023 emitterade Världsbanken en obligation som bland annat syftar till att finansiera hållbara projekt i utvecklingsländer med inriktning på trafiksäkerhet. Folksam och KPA Pension var ensamma investerare i obligationen, och stöttar därmed projekt för att öka kunskapen kring trafiksäkerhet för att förebygga trafikskador i utvecklingsländer – men också till projekt inom akutsjukvård och rehabiliteringstjänster för vård efter trafikolyckor.

I november 2023 investerade KPA Pension 100 miljoner i en grön obligation utgiven av Nacka kommun. Det investerade kapitalet öronmärks till att finansiera klimatrelaterade projekt i kommunen, mer specifikt hållbara transporter, energieffektiva lokaler och bostäder samt projekt kopplat till vatten- och avloppsvattenhantering, solceller och åtgärder som stärker den biologiska mångfalden.

”Nacka arbetar brett för att säkra hållbar utveckling i kommunen och det fångas på ett bra sätt i den här obligationen. Kommunens mål och inriktning är i linje med hur vi vill investera för att leverera trygga pensioner åt våra kunder och samtidigt bidra till god samhällsutveckling,” sade Camilla Larsson, vd KPA Pension, i samband med att investeringen offentliggjordes.

KPA Pension är en stor investerare i gröna obligationer utgivna av kommuner, och investeringen i Nacka är ännu ett exempel på hur det kapital vi förvaltar kan vara med och finansiera klimatomställning och klimatanpassning runt om i Sverige.

Aktier

Aktier utgör 46 procent av vårt totala förvaltade kapital och är det tillgångsslag där vi har arbetat längst med ansvarsfullt ägande, i över två decennier. Vi förvaltar en väldiversifierad aktieportfölj uppdelad i svenska och utländska utvecklade aktiemarknader samt tillväxtmarknader.

Så konstruerar vi våra aktieportföljer

Vår svenska aktieförvaltning består av ett urval av de största och mest handlade aktierna på Nasdaq Stockholm. Vår utländska aktieportfölj utgörs av stora och medelstora bolag världen över.

KPA Pensions svenska respektive utländska aktieportfölj konstrueras enligt följande förfarande:

Svenska aktieportföljen

- 1. Väljer bort:** Ett brett urval av bolag noterade på Stockholmsbörsen screenas utifrån KPA Pensions uteslutande placeringskriterier, för att på så vis sortera bort de bolag som inte uppfyller våra kriterier.
- 2. Väljer in:** Av de bolag som blir kvar väljs sedan drygt 50 bolag ut enligt en ”bäst i klassen”-princip, baserat på bolagens ESG-betyg hos en internationellt välkänd dataleverantör.
- 3. Egen analys:** I ett sista steg exkluderas eventuellt ytterligare bolag som KPA Pension har sorterat bort utifrån en intern, separat hållbarhetsanalys.
- 4. Löpande screening:** När portföljerna är sammansatta analyseras de löpande med hjälp av våra externa leverantörer av hållbarhetsdata, för att säkerställa att innehaven fortsätter att uppfylla våra placeringskriterier. Dessutom arbetar vi löpande med proaktivt påverkansarbete enligt våra påverkande placeringskriterier.

Utöver ovan steg ska även koldioxidavtrycket från portföljen, mätt som bolagens utsläpp (scope 1 + 2) dividerat med bolagets omsättning (USD) och viktat utifrån företagets storlek i portföljen, vara lägre än koldioxidavtrycket från marknaden som helhet.

Utländska aktieportföljen

- 1. Väljer bort:** Ett brett urval av bolag noterade på aktiemarknader världen över screenas utifrån KPA Pensions uteslutande placeringskriterier, för att på så vis sortera bort de bolag som inte uppfyller våra kriterier.
- 2. Väljer in:** Av de bolag som blir kvar väljs sedan drygt 500 bolag ut enligt en ”bäst i klassen”-princip, baserat på bolagens ESG-betyg hos en internationellt välkänd dataleverantör. I nästa steg tas ytterligare 20 procent av alla bolag i varje sektor bort, baserat på bolagens ESG-betyg. Om 20 procent eller fler redan är borttaget till följd av steg 1 och 2 ska inte fler bolag tas bort. Bolag med samma betyg ska behandlas lika, vilket innebär att samtliga bolag med samma betyg ska tas bort – även om det leder till att mer än 20 procent tas bort.
- 3. Löpande screening:** När portföljerna är sammansatta screenas de löpande med hjälp av våra externa leverantörer av hållbarhetsdata, för att säkerställa att innehaven fortsätter att uppfylla våra placeringskriterier. Dessutom arbetar vi löpande med proaktivt påverkansarbete enligt våra påverkande placeringskriterier.

Utöver ovan steg ska även koldioxidavtrycket från portföljen, mätt som bolagens utsläpp (scope 1 + 2) dividerat med bolagets omsättning (USD) och viktat utifrån företagets storlek i portföljen, maximalt uppgå till 50 procent av koldioxidavtrycket från den globala aktiemarknaden som helhet.

Påverkansarbete i aktieportföljen

Under 2023 deltog KPA Pension i totalt 142 olika påverkansdialoger med våra svenska och utländska portföljbolag – antingen direkt, via våra leverantörer eller tillsammans med andra investerare och intresseorganisationer.

Som ägare i aktiebolag har vi flera verktyg för att bedriva ägarstyrning. Vi framför vår syn på bolagets verksamhet i möten och vi kan också samarbeta med andra ägare i dessa möten. Vi har också möjlighet att rösta på bolagens årsstämmor, och lägga egna hållbarhetsrelaterade förslag inför stämmorna.

Ofta är det svårt att se tydliga, direkta resultat av vårt påverkansarbete inom aktier – det är ett arbete som sker över lång tid och gradvis ger successiva resultat. Vi är dock övertygade om att påtryckningar från investerare, inte minst när det sker tillsammans med andra ägare, har verklig betydelse.

Utvalda höjdpunkter från året

Januari

Klimatomställningsmöten

I januari träffade Ansvarsfullt ägande ett antal bolag i aktieportföljens största utsläppare. Dessa bolag omfattas av vårt påverkansarbete inom Nettonollalliansen. Syftet med mötena var att diskutera bolagens utmaningar och möjligheter kopplade till omställningen samt att framföra vårt önskemål om att de antar vetenskapligt förankrade klimatmål godkända av SBTi.

Februari

Platsbesök hos SSAB och klimatpress på storinnehavet Swedbank

I februari gjordes ett platsbesök hos portföljbolaget SSAB i Borlänge, där KPA Pension bland annat kunde ställa frågor om bolagets transformation mot fossilfri ståltillverkning. I Stockholm några dagar senare träffade vi Swedbanks vd Jens Henriksson för en diskussion om bankens arbete inom klimatomställning, med ett särskilt fokus på de nya klimatmål som banken har tagit fram. KPA Pension har under flera år bedrivit ett aktivt påverkansarbete mot banker.

Mars

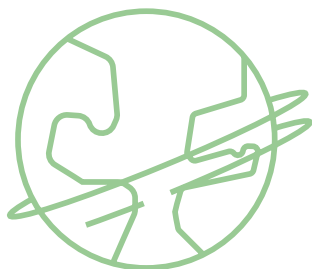
Fokus på mänskliga rättigheter i Mellanöstern och Nordafrika

I mars träffade KPA Pension Atlas Copco, Assa Abloy, H&M och Volvo Cars för en diskussion om bolagens arbete med mänskliga rättigheter i Mellanöstern och Nordafrika. ILO har i en rapport pekat dessa länder som den region där risken för tvångs- och barnarbete är störst i relation till den totala befolkningen. Mot bakgrund av ILOs rapport träffade vi därför stora svenska portföljbolag med verksamhet i dessa länder, för att höra mer om hur de arbetar för att reducera risker kopplade till mänskliga rättigheter.

April

KPA Pension ny medlem i PRIs Nature Reference Group

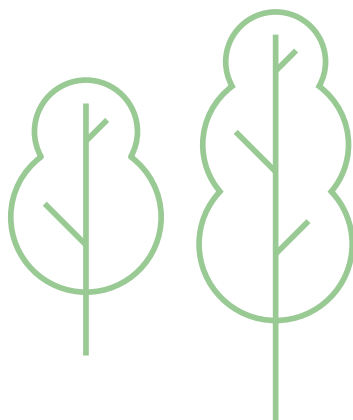
I april anslöt sig KPA Pension till PRIs Nature Reference Group – en samarbetsgrupp med kapitalägare och -förvaltare från hela världen. Syftet med gruppen är att dela kunskap och erfarenheter om naturrelaterade risker och möjligheter, samt att få en bättre förståelse för vilken inverkan investeringar har på biologisk mångfald.

Maj

Högtryck i årets stämмосäsong

Maj månad spenderades i stor utsträckning vid årsstämmor runt om i Sverige, där vi bland annat träffade andra ägare samt ställde hållbarhetsrelaterade frågor till bolagens vd och/eller ordförande. En stor del av tiden läggs också på att utvärdera och rösta om föreslagna incitamentsprogram för ledande befattningshavare i de bolag vi äger.

Juni

Klimatomställning i konflikt med mänskliga rättigheter

I juni bjöd Folksamgruppen med KPA Pension in både människorättsexperter och investerare till ett frukostseminarium på temat "Klimatomställning i konflikt med mänskliga rättigheter: diskussion om fallet Västsahara". Konflikten i Västsahara har följts av både oss och många andra svenska investerare under flera års tid. De dialoger vi har varit involverade i historiskt har exempelvis lett till att i stort sett alla noterade bolag som tidigare importerade fosfater från Västsahara nu har upphört med det.

Augusti

Analys av exponering mot energisektorn

Som en del i vårt långsiktiga arbete mot nettonollutsläpp 2050 analyserar vi kontinuerligt vår exponering mot bolag verksamma inom energisektorn. Arbetet har resulterat i en ny urvalsprocess där vi enbart kan äga bolag med nettonollmål och som samtidigt bedöms ligga i framkant inom klimatomställningen jämfört med konkurrenter. Under augusti gjorde vi den årliga analysen av våra bolag i energisektorn, vilken visade att energibolagen kommit olika långt i sin omställning.

September

Arbete med valberedningar

Under september månad inleds typiskt sett valberedningarnas arbete inför årsstämmorna nästa år. Inför årsstämmorna 2024 är KPA Pension representerade i sex valberedningar: Telia, Trelleborg, SSAB, Volvo Cars, Bilia och Swedbank. I valberedningarna arbetar vi för att säkerställa att styrelsen är väl sammansatt utifrån ett kompetens-, mångfalds- och jämställdhetsperspektiv, samt att det finns ledamöter med relevant kompetens inom de hållbarhetsfrågor som är viktiga för bolaget.

Oktober

Fokus på påverkansarbete i japanska innehav

Under första veckan i oktober åkte Ansvarsfullt ägande till Tokyo för att delta vid PRI in Person – världens största konferens på temat ansvarsfulla investeringar. Den fyra dagar långa resan kombinerades även med sex möten med japanska innehav, bland annat Honda, Takeda och Marubeni. Mötena visade att japanska bolag generellt tar hållbarhetsfrågor på allvar, men att de fortfarande har en hel del arbete att göra, särskilt när det gäller risker i leverantörskedjan.

November

Facklig press på Tesla

I november kontaktade vi representanter från Tesla och ställde frågor kring bolagets motstånd till facklig anslutning. Dialogen fortlöpte in i december, då vi tillsammans med flera institutionella investerare från Sverige, Danmark och Norge skickade ett brev direkt till bolagets styrelse.

December

Möten med svenska fastighetsbolag om anti-korruption

Under årets sista månader träffade KPA Pension representanter från bland annat Faberge, Skanska och Balder. Dessa möten skedde inom ramen för Investors Integrity Forum – ett samarbetsinitiativ med fokus på att sätta ljus på företagens arbete mot korruption och på olika sätt uppmuntra till ökad regel efterlevnad.

Stämamosåsongen 2023

Bolagsstämman är ett aktiebolags högsta beslutade organ och har därmed en överordnad ställning i förhållande till bolagets styrelse och vd. Det är på bolagsstämmor som KPA Pension har möjlighet att direkt påverka portföljbolagen genom att rösta. Vi anser att det är en aktieägares skyldighet att utöva rösträtten, och har därför som ambition att delta fysiskt vid samtliga svenska årsstämmor där vi har innehav. Vid utländska stämmor röstar vi via ombud.

Under 2023 röstade KPA Pension vid 50 svenska och 564 utländska stämmor.

Stämamosåsongen i siffror

Svenska Innehav

Antal stämmor 50

Utländska Innehav

Antal stämmor 564

En efterlängtd comeback för fysiska årsstämmor

Även om de fysiska stämmorna gjorde comeback under senare delen av 2022 års stämamosåsong, var 2023 året då de fysiska stämmorna gjorde en fullfjädrad och mycket efterlängtd comeback. Vi uppskattar möjligheten att träffa bolagsrepresentanter och andra ägare på plats. Denna åsikt delar vi med många andra; under 2023 var det nämligen inte ovanligt att bolagens vd och/eller ordförande inledde sina anföranden med att nämna just hur mycket de uppskattar att återigen träffa aktieägare fysiskt efter ett par år med pandemirestriktioner.

Inför varje stämamosåsong identifierar Ansvarsfullt ägande ett specifikt hållbarhetstema som ligger till grund för de frågor vi ställer vid stämmorna. Under 2023 ställdes frågor inom temat mänskliga rättigheter, vilket därmed blev en uppföljning och fördjupning av frågetemat från 2022.

Mänskliga rättigheter är ett brett begrepp som bygger på alla människors lika värde och att alla har rätt till samma grundläggande fri- och rättigheter. Våra stämmofrågor har under året därmed behandlat en rad olika ämnen, bland annat mångfald, jämställdhet och inkludering samt sunda arbetsvillkor i företagens leverantörskedjor. Våra frågor och bolagens svar presenteras i KPA Pensions bolagsstämmorapport för 2023 som finns på kpa.se.

I tillägg till de hållbarhetsrelaterade frågorna har vi även lagt mycket tid på att utvärdera långsiktiga incitamentsprogram. Dessa program riktar sig vanligtvis till ledande befattningshavare i bolagen och bereds av styrelsernas ersättningsutskott, där beslut sedan fattas av ägarna vid årsstämman. KPA Pension anser att incitamentsprogram är ett bra verktyg så länge de befinner sig inom rimliga gränser, och framför allt om de är konstruerade på ett sätt som förenar ledningens intressen med våra intressen som aktieägare. Dessutom ser vi gärna att prestationskraven i programmen innehåller minst en hållbarhetsparameter, vilket vi också har påkallat inför och vid ett flertal stämmor under 2023.

I februari skickade KPA Pension även traditionsenligt ett brev till respektive styrelseordförande i våra svenska innehav. Årets ordförandebrev innehöll bland annat en summering av våra grundläggande förväntningar på våra innehav när det kommer till hållbarhetsfrågor, samt en förklaring till varför just mänskliga rättigheter återigen identifierats som årets tema.

En av årets mest uppmärksammade stämmor var återigen årsstämman i Ericsson. Bolaget har under lång tid haft omfattande utmaningar inom sitt antikorrupsionsarbete, vilket aktualiserades under 2022 då det blev känt i media att Ericsson kan ha betalat mutor till terrorsekten IS i Irak.

KPA Pension har följt Ericsson under året, och även om ett mycket stort arbete återstår röstade vi för ansvarsfrihet för styrelse och vd för att bolaget fullt ut ska kunna fokusera på arbetet framöver.

Alternativa placeringar

Alternativa placeringar kompletterar KPA Pensions tillgångsportföljer och motsvarar cirka 12 procent av vårt totala förvaltade kapital. Detta är investeringar med lång placeringshorisont som ger kunderna exponering mot onoterade tillgångar. Investeringarna görs både direkt och i fondliknande strukturer. Infrastruktur, kredit och fastigheter är tre områden som är särskilt intressanta för oss, i tillägg till det har vi även direktinvesterat i exempelvis elnätsbolaget Ellevio och batteritillverkaren Northvolt.

Alternativa placeringar omfattas, precis som alla tillgångsslag, av KPA Pensions placeringskriterier. Här ser vi att det i första hand är inför en investering vi kan vara med och påverka, genom att säkerställa att den fond eller det bolag vi investerar i uppfyller våra placeringskriterier. I tillägg till det har vi även kontinuerliga möten med innehav för att följa upp hållbarhetsarbetet.

Påverkansarbete i den alternativa portföljen

Under 2023 träffade KPA Pension representanter från samtliga innehav i vår alternativa placeringsportfölj. Mötena fokuserade på hållbarhetsfrågor generellt, och diskussionerna handlade både om utmaningar och möjligheter kopplat till bland annat klimatomställning och arbete med mänskliga rättigheter.

Detta innebar att vi under året träffade både direktägda innehav, exempelvis Ellevio och Northvolt, samt förvaltare av de fonder vi har investerat i, exempelvis Proventus, Infranode och Silvestica. Vår övergripande bild av innehaven i den alternativa portföljen är att de har höga ambitioner för hållbarhetsarbetet.

KPA Pension investerade 3,8 miljarder i infrastrukturfond

I december 2023 offentliggjordes KPA Pensions investering i fonden Copenhagen Infrastructure V, en infrastrukturfond med fokus på att utveckla storskalig infrastruktur inom förnybar energi. Fonden är mörkgrön enligt EU:s klassificeringssystem inom Sustainable Finance (SFDR). Fondens investeringar kommer huvudsakligen ske i västra Europa, Nordamerika och den mer utvecklade delen av Asien och Stillahavsområdet.

”Vi investerar med en framgångsrik och erfaren förvaltare som är en av världens största globala förvaltare inom förnybar energi och som i samtliga tidigare fonder har överträffat avkastningsmålen,” sade Rebecka Elkert, KPA Pensions chef för alternativa investeringar, i samband med att investeringen offentliggjordes.

”Investeringen bidrar till att öka den förväntade avkastningen kombinerat med ett fullt integrerat hållbarhetsfokus genom en tydlig inriktning på investeringar i energiomställningen som till exempel utveckling av vindkraftstillgångar på land och till havs, solcellsparker och energilagring och transmission”.

Fastigheter

Fastigheter är ett viktigt tillgångsslag och utgör nio procent av KPA Pensions förvaltade kapital. De senaste åren har vi satsat på nyförvärv av fastigheter och äger idag 51 fastigheter med 3 400 bostadslägenheter och cirka 197 000 kvadratmeter kommersiella lokaler. En stor del av fastigheterna finns i Stockholm men vi har även fastigheter i Skåne-regionen och i övriga delar av landet.

KPA Pension är en långsiktig fastighetsägare som arbetar för att våra bostadskunder kan vara trygga i och stolta över sitt boende och att lokalkunderna kan nå sina mål med stöd av sin hyrda lokal. Newsec är vår strategiska partner i förvaltningen av våra fastigheter.

Arbetsprocess

KPA Pensions fastighetsverksamhet präglas av ansvarsfulla investeringar och ansvarsfullt ägande. Med det menar vi att ett miljömedvetet och socialt hållbart förhållningssätt genomsyrar hela fastighetsorganisationen. Vi sätter tydliga miljömål på energianvändning, koldioxidutsläpp och miljöcertifieringar. Alla fastigheter omfattas, precis som alla tillgångsslag, av KPA Pensions placeringskriterier.

Transaktionsteamet arbetar efter en dokumenterad och strukturerad förvärvsprocess som beskriver hela förfarandet och de olika utvärderingssteg som ett förvärv omfattar. Genom en så kallad Due Diligence undersöks och utvärderas fastighetens tekniska, miljömässiga, finansiella och legala förutsättningar och risker. Frågor ställs om fastighetens dokumenterade miljöklassning, eller så görs en bedömning av fastighetens möjligheter att miljöcertifieras och till vilken standardnivå.

Vid investeringar i det befintliga fastighetsbeståndet ställs specifika leverantörskrav vid upphandling och entreprenadkontrakt.

Uppförandekod för leverantörer, tillsammans med övriga leverantörskrav, är inarbetade i våra avtalsmallar och stöddokument. Vårt fastighetsteam arbetar löpande med att följa upp, utvärdera och utveckla hållbarhetskrav tillsammans med samarbetspartners, leverantörer och entreprenörer.

Betydande händelser under 2023

- Tillträder ett nyproducerat flerbostadshus med 358 lägenheter i Lund.
- 100 procent av kommersiella fastigheterna är miljöcertifierade.
- Fortsätter vår expansion inom direktägda fastigheter genom köpet av Bräd-stapeln 13, en kontorsfastighet med attraktivt läge på Kungsholmen i Stockholm.

Fokus på hållbarhet i Japan

I början av oktober spenderade representanter från Ansvarsfullt ägande fyra dagar i Tokyo för att träffa japanska portföljbolag och delta i den årliga konferensen PRI in Person.

Konferensen samlade över 1000 deltagare inom ansvarsfulla investeringar från världens alla hörn, och besöktes av både den japanska premiärministern och finansministern.

Totalt träffade våra representanter sju portföljbolag under resan, för att diskutera bolagens utmaningar och möjligheter kopplade till hållbarhetsfrågor. Utöver diskussioner om utsläppsreduktion och klimatomställning diskuterades även hänsyn till mänskliga rättigheter i bolagens värdekedjor, för att nämna några exempel.

”Hållbarhetsfrågor får allt större uppmärksamhet i Japan och det är tydligt att japanska bolag ser konkurrensfördelar i att ligga i framkant här,” säger Alexandra Frenander, bolagsanalytiker inom Ansvarsfullt ägande.

”Samtidigt upplever vi att nordiska bolag och investerare har kommit en bit längre i detta arbete, varför vi också kunde bidra i dialogerna på ett konstruktivt sätt.”

Utöver möten med våra japanska innehav träffade KPA Pension även en rad intresseorganisationer samt två parlamentsledamöter för en diskussion om klimatomställningen i den japanska stålindustrin. KPA Pension har ett särskilt intresse för det senare, mot bakgrund av vårt stora ägande i svenska SSAB.

Konferensen då? PRI in Person är världens största konferens på temat ansvarsfulla investeringar, och organiseras av organisationen bakom Principles for Responsible Investments (PRI).

Som en del i Folksamgruppen var KPA Pension en av medgrundarna till PRI år 2006, och har därefter sett organisationen växa till över 3000 medlemmar från olika delar av världen. Öppningstalet av Japans premiärminister och det senare besöket av både finansministern samt Tokyos borgmästare visar att frågor kring hållbar omställning är prioriterat i Japan. Konferensen är också ett viktigt tillfälle för KPA Pension att träffa likasinnade investerare från världens alla hörn, eftersom det är en viktig plattform för nätverkande inför framtida påverkanssamarbeten.

”Vårt påverkansarbete i utländska innehav är ofta beroende av samarbete med andra aktörer, och därför är det mycket värdefullt för oss att träffa kollegor från flera delar av världen,” säger Alexandra Frenander.

”Under konferensens två dagar träffade vi en stor bredd av människor som vi senare under året har kunnat fortsätta samarbeta med på ett eller annat sätt.”

Det här är KPA Pension

KPA Pension är det ledande pensionsbolaget inom kommunsektorn. Sedan starten 1922 har vi erbjudit våra kunder konkurrenskraftiga pensions- och försäkringslösningar. KPA Pension är också pensionsbolaget som tänker ett steg längre. Vi vill ge våra kunder en trygg pension i en hållbar värld och tar därför ett aktivt samhällsansvar.

KPA Pension har idag hand om pensionen åt mer än två miljoner anställda och tidigare anställda inom kommun, region och kommunala bolag.

Vi ägs till 60 procent av Folksam och till 40 procent av Sveriges Kommuner och Regioner.

Vår vision

Våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld.

Vår affärsidé

KPA Pension erbjuder pension, försäkring, administration och tjänster till kommunsektorn. Våra affärsförutsättningar skapas genom kollektivavtal och kombinerar trygga pensioner med hållbara placeringar.

Vårt övergripande mål

KPA Pension är det självklara och hållbara valet för tjänstepension i kommuner och regioner.

kpa.se